

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

220. szám.

Pest, november 28. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten házhozhordva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fiztetik.

Pest, november 28.

Ugy látszik, hogy azon akadályok, melyek az új kormány megalakulását mindeddig kéleltették, elvannak hártva. És ha nem volnának, ma inkább kell azt ketté vágni, mint holnap, nehogy utóbb, midőn csakugyan azon utra rávisznek minket a körülmények, azt mondjuk: kár volt ezt nem egy hónappal előbb tenni.

A tárczák iránt az egység meg van. Szemere Bertalan elvállalta az igazság ügyet. A hadügyministeri tárcza kétfelé szakad. A seregek élelmezését, s felruházását, mint eddig, Nyári Pál fogja vezérteni. Madarász László a rendőrségi s postai ügyeket veendő kezébe, melyek a belügyi ministeriumtól elvétetvén, külön tárczát fognak képezni.

Pest, november 28.

Fővárosunkba számos erdélyi menekvők érkeztek. Ezeknek egyhangú beszéde után Erdély eleste valóságos krajczáros historia, szegyen, gyalázat, gyávaság és árulás.

Az egészben még komolyság sem létezett. Tréfának vettek mindent. Mintha nem is arról volna szó, hogy egy ország szabad legyen, vagy gyáván oda hajtja nyakát az absolutizmus békői alá.

Vai Miklós szakasztott mássa volt, a mi István herczegünknek. Az ördög sem disputálná el tőlünk, hogy e két mákvirág nem együtt czirkalmazta ki a budai palotában, miként kellene Magyarországot szépszínű folytonos hazafiúi contestatiók mellett a reactio kezébe visszajátszani.

Szemtanuk szerint sergeink tiz helyen is megverhették volna az ellenséget, s nekünk folyvást hátrálni kellett.

Enyeden már készen állott a magyar tábor, mindenki a csata óráját várta, a midőn jő a parancsolat, hogy vissza Tordára.

A sereg eljött, eljött a város lakóinak nagy része. Az gondoltuk itt lesz az ütközet, de a mint az ellenség előnyomult, a mieinkkel az enyedi játék ismételtetett.

A kolosvári történeteket már ismeri a közönség.

Az ellenség közeledvén, Vai Miklós elnöklése alatt egy gyökeres schwarzgelb haditanács ült össze. A városi bíró Gróisz a népet a város feladására szólította fel, de feleletül golyó repült feléje. Vai Miklóstra szinte kétszer lőttek, azonban siker nélkül.

Sergeink keletfelé Apahidára mentek Urbán elébe. Volt tizenkét ágyunk, de ezeket csak az országuton egymásutáni sorban mint a libák szoktak menni, úgy hagyták vesztég állni.

Urbánnak két ágyuja volt s a mieink minden csatarend nélkül haladtak elő.

Mire az első tűz elkezdődött, Baldacci fővezér oda hagyta a csatamezőt.

A schwarzgelb haditanács kiomondá a capitulatiót, s a táborba a visszavonulásra kiadott a parancs.

Most jön a legégsze kiáltóbb gyalázat.

Makrai kapitány némi csekély erőt összeszedvén, neki megy az ellenségnek s azt egész tömegében megszalasztja, de a derék kapitány magára hagyatik s vissza kellett jönni. A magyar sereg még az éjjel a legirtózatosb rendtelenségben kimegy Kolosvárról, s másnap az áruló városbíró, s gróf Mikó Imre kocsira ül, s fűnél fánál kérdezősködik, hol találhatná meg a futó Urbánt, hogy jöjjön be, s foglalná el Kolosvárt! —

Harag, bosszuság, és szegyen futja el az embert ezek hallatára.

Urbán a két nyemorú léleknek elejénts nem akart hinni, azt gondolta, hogy tán cselbe akarják őt vinni, úgy, hogy a két árulónak hirtelenben tanúk után kellett Kolosvárra beküldení, mert másképp Urbán nem akart helyéből megmozdulni.

Kérdjük, nem krajczáros istoriának látszik az egész.

Olvasóink közül senki sincs, ki a mi ellenségeinkről bármely gyalázatot el ne hínne.

Jellacsich megszegte a fegyverszünetet, Wladischgráz bezáratta parlamentairünket, a schwarzgelb generálok pedig becsületszavuk mellett úgy hazudtak, mintha könyvből olvasták volna.

Hanem azt, mit rólok tegnap óta beszélnek, lehetetlen elhinnünk, bár azt igen komolyan, s

egészen hitelt érdemlő Bécsből jött utazók beszélnek.

Tudniillik, hogy Bécsben a női democrata club főnökeit, egy német, egy olasz, s egy magyar előkelő hölgyet a haditörvényszék ítélte kövélkeztében az utcán nyilvános helyen csúfosan megveszdztek.

Még vagyunk gyözdzdve, hogy nincs becsületes ember e földön, ki azt hinné, hogy ez által azon lelkes hölgyeken valamely becsstelenítő történet volna. A gyalázat fertelme egészen visszacsúszik a reactio undok hohéira.

A hölgyeket sajnálhatni. De a politicusok csak örülhetnek, mert nagy nyeresemény az, ha az ellenség nyílt sisakkal üzi a gyalázatot, s napfény világosságban mutatja be magát a világnak, hogy mindenki lássa, minő sóprcdék csoport az a reactio, s tölök undorral forduljon el barát és ellenség.

Pest november 28.

A csendes, hű, loyalis és táblabíró nemzet bongré malgré átment a forradalmi térre, és ott van, s működik, mennyire csekély tehetségei megengedik.

Az igaz, hogy nagyobb dicsözségére válnék, ha miként mi tanácsoltuk, ön jószántából választotta volna magának e dicsöz ösvényt. Europa többre becsülne minket.

Na, de ha mi még a tegnapi proclamatióban is azt demonstráljuk a világnak, hogy mi mindent a mit teszünk, nem akarva tesszük, hogy minket csak kényszerítettek Austria ellenében fellépni, ki tehet róla.

Szeretjük magunkat, édes olvasó csalni. Szeretjük a hátulsöz ajtókat, mert különben az érintett proclamatiöz szerkeztözjét, kiröz tudatik, hogy országvilágot látott ember, nem is lehetne érteni. —

Hogyan! volnának köztünk olyan emberek, kik Europát annyira félre ismernék, miszerént azzal hiszik a külföldet részünkre hódítani, ha ilyen vallomással léptünk elejökbe.

Europa azt, hogy érdemesek vagyunk e a szabadságra, soha sem fogja onnan merni, ha valjon birunk e ezen állapotra historiai jogokkal?

Hanem csak azt kérdi, birunk-e annyi szellemi és anyagi erővel, hogy a szabadságot és függetlenséget kivivhatjuk, és megtarthatjuk.

Ha nem birjuk, nem is érdemeljük, ha nem merjük, hallgassunk, húzzuk meg magunkat, hordozzunk rövidebb fatermördert, s ne lépünk Europa elébe kolduló instantiákkal.

Vagy azt akarjuk, hogy Europa velünk szóba

bocsátkozzék? Kik vagyunk mi, akkor, midőn ügyeinket egy ugynevezett honvédelmi bizottmány igazgatja.

A honvédi bizottmány ismeretlen szó az európai statusszókönyvében, az alatt senki nem fog kormányt érteni.

Mit kezdjen velünk Europa, ha mi még csak egy hadnagyi kinevezést is jövődöbeli jóváhagyás reményében merünk tenni.

Europa azt fogja mondani, hogy ha velünk szóba áll, korcsmáros nélkül tesz számolást.

Mi ezelőtt egy pár hónappal szüntelen azt harangoztuk: hogy ha nem menünk forradalmi térére átlépni, legalább első szükségű ügyeinkre nézve, vegyük fel a forradalmi modort

Ez nem történt. sőt mi több, e perczen is, midőn a kimaradhatlan körülmények belesodortak a forradalmi mezőkre, a modort még sem követjük.

És innen a temérdek hátramaradás. Innen a szörnyű veszteség. Innen van az, hogy addig, míg valaki magáról diplomacie be nem bizonyítja, hogy áruló, senkit hivatalából letenni, nem merünk.

Ott a példa Vai Miklós és Baldacci. E két embernek senki sem hitt, mégis bevártuk azon pillanatot, mellyben titkos céljukat kivítették.

Ha forradalmi modort nem veszünk fel csupa delicatesből, prédául engedjük legszentebb érdekeinket, s elvesztjük legnevezetesh hadi posztioinkat.

Ki leszünk téve folytonosan annak, hogy az ügyes árulók kifogjanak rajtunk.

Kóficzok.

— Argumentum ad hominem. Tegnapelőtt egy vidéki táblabíró jött fel Pestre, s ebéd közben a sors őt egy rakás pesti ifju közé vetette.

Tisztelt tekintetes urunk igazi tizenhárompróbas vitéze lehetett a karok és rendek osztályának, mert még 1848-dik év november 25-dikén sem volt republicanus.

Az ifjak neki estek emberünknek, s őt térítgetni kezdék, mondván: nagyobb öröm van menyekben egy eltévedt juhocska megkerülésén, mint a többi kilenczvenkilencznek állhatatosságában.

Azonban az ebéd eltölt, kifogyott a fekete-kávé, elfüstölgött az első szivar is, táblabíró ur mégis csak azt tartotta, hogy elég lesz az országgyűlésnek a történeteket ő fölsége kegyelmes színe elébe a királyi propositio tárgyalásával junctim gravamenként felterjeszteni.

És kitalálná ki, mellyik argumentum fordítá meg tisztelt hazánkfiát, kit a főispán már három restauratiokor candidált másod alispánnak.

Azt találá az ifjak közül az egyik mondani — ugyan miért prokatoroskodik uram bátyám annyit a habsburgok mellett, holott e család csak olyan jött ment pereputy, még nem is nemes emberek. —

Hogy hogy....

Csak úgy, hogy harmadik Károlyban a habsburgok vére kihalt. Maria Terezia csak leány ágon succedált. Azt pedig, hogy férje a lothringeni herczeg magyar indigenának bevétetett

volna, senki a corpus iuris lajstromaiból ki nem mutathatja.

Ez meggyőzte emberünket, s haza ment nyugodtan.

— Egy táblabíró, kinek két öcse van, egy idő óta azon mesterkedik, hogy rokonait honvédi hadnagyokká neveztesse ki.

Az öcsek egyike lelkes honvéd, a másik egy kimivelt ifju.

Azonban, ha nem is hiszi az olvasó, még is úgy történt, hogy a nagy bácsinak minden utánjárása sikeretlen maradt, ámbar az öreg ur a képviselők házának egyik híven szavazó tagja.

Ha a mi képviselőnk a mívelt ifju rokonaért esdekelt, azt mondták, nem lehet, mert sok lelkes honvédeink vannak, kiket elő kell léptetnünk, ha pedig honvéd rokonaért tett lépéseket, azzal igazították el, hogy nem lehet, mert az országban sok tanult ifju van, kiket a haza érdekében fekszik jó korán megnyerni.

Mind e mellett a két rokon a mult heti Közönség szerint csakugyan hadnagya lön.

Hogy történhetett ez? Csak úgy, hogy az érdeklött bácsinak egy jó ötlet jött eszébe.

Kapta magát, s kinevezette magát őrnagynak. És midőn az volt, harmadnapra rokonait kinevezés végett a hadügyministernek felterjesztette.

A kinevezés megtörtént, a nagybácsi pedig, minthogy katonai dolgokhoz úgy is annyit ért, mint a tyuk az abc-éhez, az őrnagyságról azonnal lemondott.

Az egész historia igaz é vagy nem, nem tudjuk. Hanem így beszélnek Andalusiaiban.

Nyílt szózat egy helybelli plébánushoz.

Uram, uram, föltendő plébánus uram! szólok az urhoz!

Őn néhány év előtt — még akkor vörös öve nem volt — igen buzgón gyűjtögetett az akkoriban létesített szádoklott u. n. irtalmas szűzek (szürke apácák) gyógyintézetére, és ha jól emlékezem, — pedig csakugyan jól emlékezem, — önnek fáradozását szép süker jutalmazá, mert egyes adakozók 50—100 pftal járultak a jótékony célhoz.

Az idő mult, az idők változtak. A fennevezett intézet nem létesült és valószínűleg már nem is fog létesülni. Mi történjék hát a begyűlt pénzzel?

Az „Opposition“ czimu hirlap már egy izben szót emelt e tárgyban s javaslatot is adott; de önnek nyilatkozatát, hihetőleg a szerkesztőség változása miatt, nem sürgeté. — Meglehet azonban, hogy ön, mint lelkes magyar pap, az érintett lapot — mivel német — nem is olvassa. Bizton reméljük tehát, hogy az adakozók megnyugtatása tekintetéből, e magyar szavak nem hangzandnak el nyomtalanul. —

Legczélszerűbbnek vélnők, minthogy a szóban levő pénzügytemény úgy is betegápoló intézetre volt szánva, a bejött összeget a haza védelmében megsérült, vagy megbetegedett vitézek gyógyítása s ápolására felajánlani, mit — úgy hisszük — az adakozók optimo et pleno jure igényelhetnek, annál is inkább, mert azt beleegyezésök nélkül, a világosan kijelentett czélnál egyébre fordítani nem lehet, nem szabad.

Végül mint jóakarója megsugom önnek, hogy némelly roszakarói ollyasmit suttognak, mintha a vörös öv — — na de hiszen ezek elnémitására csak egy pár szó kívántatik öntől. Ergo lectoris salutem!

P. J.

több adakozók nevében.

Zrinyi-utczai levelek.

II.

Barátom Bert! —

Hol is Hagytak csak el?

Igen, jut már eszembe, Vai és Baldaccinál, s így, ha igaz Shakspeare azon mondása, miszerint *Alit is well, that end is well*, úgy multkori levelem igen igen rossz volt.

Mit tegyünk a volt Erdélyel? ezt kérdi Kolosvár feladatása óta mindenki.

Mi e kérdésre tegnapelőtt még másszerű feleletet adtunk volna, mint ma, mert azóta az események árja ismét fordított egyet nézetünk malmanak kerekén.

Vai Miklós királyi biztos egy szót sem irarrol, hogy Kolosvárnak illy nyomorult módóni elvesztésének csak lehetőségére is gondolt volna.

Na, de hiszen die guten Gedanken kommen immer zuletzt, s ezért nem is lehet neki rossz néven venni, hogy hazafias intézkedéseinek tömkelegében jól átgondolt tervéről tudósítást küldeni megfeledezett.

Aztán, miféle lovagiatlanság is lett volna Urbánra a falak közül lödözni?

Fi donc! illy nemtelen eljárást gondolni olly nemes ellenség irányában!

Avagy nem sokkal lovagiasabb visolet volt-e az, hogy midőn Urbán közeledtének hírére, illy megelőző kiáltást vélték hallani: *place place messieurs s'il vous plait*, elibe követeket küldjenek, s őt egész udvariassággal felkérjék, hogy „tessék, tessék, a város üres, entrez s'il vous plait!“

Ez uraim olly Urbanitás volt, millyennél nagyobbat jogosan várni valakitől nem lehet.

És a 26 ezernyi magyar lelket számító város Urbán birtoka lön.

Mesének megjárna, de valóságnak igen mulatságos, azért — isten látja lelkünket — mi e tárgyat illetőleg épen nem tudunk komolyak lenni.

Mint mondók, tegnapelőtt óta az események ismét változtatának a dolgon.

Gyalu a mieink által visszafoglaltatott, s Vai Miklós még az iránt is biztat, hogy Kolosvárt is visszafoglalja.

Hah! milly merész lélek! milly felémelkedett szellem!

Halod ezt haza! és nem sietsz bizalmat szavazni nagy fiadnak!

A királyhágóntúli seregek vezérlete azonban Czech őrnagyra bízott, természetesen jutalmul Baldacci fővezér urra nézve, kire a hazának bizonyosan gondja leend

És így még megeshetik, hogy Kolosvár történetesen ismét magyar színeket veend fel.

Oh istenem, hisz olly könnyű dolog az a szincserelés, hogy no!

Hanem arról még sincs ideánk, miféle színek et játszott Vay királyi biztos és Baldacci fővezér, midőn az irántoki nyilatkozó országos rokonszenvről hallottak.

S ha megesik, hogy Kolosvár ismét seregünk hatalmába jut, akkor legelőbb össze kell iratni minden igavonó állatot, minden szekeret és minden hordót, s a két Szamost legalább egy hétig elzárván, a meggyült vizet addig kell az inclitum Guberniumba hordatni, míg oduiból minden csuszó mászó állat és mindenféle patkánynem ki nem szorittatik vagy bele nem fulad.

Man muss sie halt austränken!

E fontos és vizes foglalatosság vezetését pedig bizni lehetne Teleki Sándorra, ki azon kívül, hogy nagy vadász s az oduk és lyukak kikutatásában ein wahrer Kenner ist, még azon előnnyel is bír, hogy az itetásnak nagy barátja, s azt valódi passióval tenné.

Ha azonban valaki azt gondolja, hogy e foglalatosság vezetése olyant illetve inkább, ki megszokta másokat vizre vinni, akkor mi Teleki Sándor helyett — ki erre minden értelemben alkalmatlan — valamelyik Jósikát ajánlanám, kik Erdélynek vízrevezetésében elérhetetlen dicsőséget szereztek maguknak.

A többit holnap, mert nyakamra küldött szédőd sürgöt, azt pedig tudod, hogy előre irni nem szoktam, kivált midőn oly szomszédságban lakom, hol szememet csupa falmzés miatt tönkre silányíthatom.

Fah!

Csernátóni.

A közvélemény ereje.

Minap valaki a politikai bűnösök túl a Királyhágón lörengző egyik kolomposáról azt a megjegyzést tevő, hogy be kell előbb az adatokat várni, mert mint a német mondja, míg az ember kezébe nincs schwarz auf weiss, addig nem lehet bántani a más pujját.

És ebben tökéletes igaza van, csakhogy: qui bene distingvit, bene docet. — Kit a közvélemény, melyet sem ledorongolni, sem lekenyerezni nem lehet, már eleve elítélt, — biz arra mi a csizmánk szárát sem biznánk; ellenben kit a nép bizalma fölkarolt, kinek neve hallatára a száj akaratlanul is éljenre mozdul, annak elítélésére szükséges, még pedig mulhatatlanul szükséges nem csak schwarz auf weiss, hanem azon fölül több becsületes tanú is.

Ha ez másképp állana, akkor Virknert is vagy Jósikát sans gene meghíthatnók honvédelmi bizottmány elnökének, Pazlazyt meg helyettes elnöknek, és a többi madarakat ministereknek, mert egyiköknek orrát sem lehet abba ütni, mit különösen ők producáltak, kivált miután az első magyar ministerium elég időt engedett nekik a magyar-horvát iratok elsikkasztására.

Ha ez másképp állana, akkor jeles férfaink, kik a régi boldog időben, u. m. c e n s u r a ő föl-

sége uralkodása alatt a Budapesti hiradó és más ujság zsoldos vezéreinek rágalom tárgyaul szolgáltak, mind meg volnának bőlyegezve, — holt mégis jellemük a világ előtt megmaradt sértetlenül és csorbátlanul.

Azért ismétjük: a közvélemény ereje oly nagy, hogy azt sem ledorongolni, sem lekenyerezni nem lehet.

Lám, midőn első magyar emberünk Kossuth visszajött, nem dicsekedhetünk, hogy hozott volna magával diadalmi zászlókat, és mégis a nemzet nyílt karokkal és éljenekkel fogadta, mert tudta, hogy mit ember akkori körülmények közt lehetett, mind megtette: ellenben győzzenek netalán utóbb a most leveretett szegény székelyek, és jöjön vissza onnan bizonyos két szép báró, egyre százat teszünk, hogy azért egyetlen — de csak egyetlen egy fátyával sem lesz szegényebb Budapest városa.

Vannak a világon szó-vannak tett emberei. Az első csak békés — az utóbbiak minden időre valók.

A szó magában, hasonló Robinson darab aranyához, melyet ama sziget pókja szivesen elcserélt volna egy darab kenyérért, — vagy némely táblabíró kardjához, mely a legutóbbi insurrectio óta azon módon hüvelyében nyugszik, s az arra menőknek híven megmagaúgja a franczia háború alatt szemlélt nagyszerű retirade-t; a tett hasonló Görgeink vagy Perczelünk fegyvereihez, melyek nem engedik, hogy a sámfától megszaladt Windischgráz, vagy a korcs Nugent Magyarhon gyakorlati földleirását megtanulják, s legföllebb Futakkal kívánják Osztria ezen derék hőseit megösmertetni.

Az első magyar ministerek egyet, s ha szorosán vesszük — kettőt kivéve, — mind csak szó emberei valának.

Még elevenen emlékezünk, midőn Jellacsich közeledtekor — a magát bizalomhiány miatt sértettnek érzett, de később a szükség szülte zajos tapsnak miatta (mely alkalommal, négy szem közt legyen mondvá, mi is koptattuk tenyerünket) megjuhászodott Bathányi Lajos a szószékre lép, s abbéli reményét nyilatkoztatja, miszerint ő megmentendi a hazát.

Mi — megvalljuk együgyűségünket, azt hittük akkor, hogy a gróf valami vasorrú bábával áll viszonyban, s ennek következtében tán valami csodatévő carbunculust tart markában, vagy pedig Bécsbeni jártában, keltében valamelyik tündér llonától vagy Zaófiától olyforma gyűrűt kapott ajándékban, melyet csak forgatni kell, s a haza megmentése, dob s trombita szó közt tüstént az álmélkodó képviselők házába fog hőmpölygni; — mert midőn egy miniszterelnök határozottan kimondja a remény szót, ennek legalább valószínűségeen kell alapulnia; — más különben mi, az épenem indokolt remény határozott kifejezését csak hőbortos embereknél képzelhetjük.

Azonban milly nagy vala meglepetésünk, midőn a gróf Bécsből került kedves titoknoka által értesültünk, hogy ő elnöksége, csak hamar a hon megmentés ígérete után Fejérvárra indult, egyik kis Landparthie-ra, onnan aztán ismét Bécsbe tündér llonához egy kis Plausch-ra menendő.

Egy szó annyi mint száz, — mi részünkről, a közvélemény iránt oly irtóztató reverentiával

viseltetünk, hogy Ferdinand neve említése, csak kis Miska hozzá képest.

Azért is szorosán óvakodunk azoknak gyanúsításától, kiket a közvélemény fölkarolt, s nem fogadunk el ellenök semmi vádat megczáfolhatlan adatok hiányában: de ha baklövésből oly egyének alkalmaztatnak, vagy biztatnak meg hazai ügyekben, kiket a közvélemény elítélt, ne vegye senki rosz neven, ha kimondjuk rá a misere-re-t minden schwarz auf weiss nélkül is, — mert közvélemény — népszava; népszava pedig mint tudjuk, isten szava.

Habakuk.

Válasz Hunfalvi ur politiká-jára.

Forradalmi világban hoszas polikai harcok veszélyeztetik a forradalom magas célját.

Ezt mondám legközelebbi cikemben is.

És én nem akarok senkivel is polikai harcot kezdeni vagy folytatni mindaddig, míg — vagy kittizött célunkat — ha elértük — ezt támogatni, vagy — mitől óvjon a magyarnép ereje — ha elvesztettük — ezt újra mérlegelni leend szükség.

Mert én minden igaz honfíró — ki csak józanul gondolkodni tud, felteszem a tehetséget, mikép felfogja a forradalom eszméjét, és tudja, mikép jelen forradalmunk is a népszabadság harczát képezi a királyi zsarnokság ellenében, mitől minden áron szabadulnunk kell.

És mert minden igaz honfíró megadom a tehetséget, mikép feltudja fogni, hogy illy harcokban mennyire veszedelmes a célra nézve az, ha netalán egy célra törekvő, külön polikai vélemények elárulják a győzelmet, mely a szabadság hőseire vár.

Ugyanezért, és csak ezért — nem más okból felhíva éreztem magamat feltárni azon politikát, melyet „Marcius tizenötödike“ lap léte perczétől követett, melyet folytat és folytatni fog mindaddig, míg jelen szerkesztője keblét a haza s nép boldogságát örökítendő fényugár longi át: de melyet Hunfalvi ur — Kossuth hirlapja — nov. 17-dikéről kiadott vezércikkében — feleslegesnek, haszontalannak s czéltalannak kiált ki.

Feltárjuk hát a politikát a világ népei előtt s mérlegbe tesszük, mikép itéljenek europa civilisált nemzetei, annak feleslegesége, haszталansága s czéltalansága felett.

„Marcius tizenötödike“ — mielőtt világra jött — czélt tűzött ki a republicai elvek terjesztésére úgy, mint a nemzet szabadságának s tökéletes függetlenségének minél előbb szilárd alapokra leendő fektetésére, s e függetlenségnek a nemzet számára leendő minél tökéletesebb biztosítására.

És ha lapunk — elveitől egy szikrányit sem tágitva — a különben titkon tartatni kedvelt ministeri baklövéseket rögtön napfényre hozta.

Ha lapunk, a boldogult első felelős ministerek többségének gyengeségeit, rongyos tevéktelenségeit szépecskén — nem a legkedveab tetszésükre — felfedezte.

Ha lapunk, igazságos véleményét mindenki-

